

SCÉNÁŘ EXPERIMENTU MRS NA POČÁTKU LÉTA 2026

Na počátku letní sezóny 2026 na základě jednohlasného schválení Svazového výboru MRS z.s. (statutární zástupci jednotlivých spolků MRS) zastupujícího téměř 80 000 členů MRS navrhuje, požadujeme:

- při prvním, dle posledního návrhu havarijního plánu - návrhu Povodí Moravy s.p. (PM) na sezonu 2026 hraničně bezpečném poklesu kyslíku k hodnotě **4 mg/l na oxymetru pod VDNM** (za nás je hraniční hodnota při již probíhající kritické letní sezoně s ohledem na od roku 2023 nashromážděná oxy data, zkušenosti **6 – 6,5 mg/l**)
nebo
- **3 mg/l na oxymetru v bulharské nadjezí**, podle toho co nastane dřív,

zopakovat s účastí všech zainteresovaných subjektů Povodím Moravy nedotažený, pro vyšší vypovídající hodnotu upravený experiment PM z 23.9.2025. Pokud by byl vývoj počasí, v přehradě, řece probíhajících procesů alespoň trochu podobný tomu loňskému, měl by tento stav nastat cca v polovině měsíce června 2026.

Detaily experimentu:

- **doměřit experiment jak do bulharského nadjezí, tak i dále po toku k jezu Břeclav, souběžně také na Zámecké Dyji směr Lednice až k Maurské vodárně** (splav) v zámeckém parku (nad vodárnou - splavem k úhynům v souvislosti s kyslíkovými deficity, úhyny v bulharském nadjezí opakovaně rovněž dochází)

- kromě měření kyslíku, teploty a průhlednosti vody **měřit i čas**, tento zanést do nově přidané časové osy výsledného grafu

- současně s odstavením MVE NM při zahájení experimentu **odstavit i MVE Bulhary**, při tom pootevřít prostřední segment bulharského jezu na min. stejný průtok (hltnost), který do té doby protékal MVE Bulhary (podle aktuálního průtoku v řece). Toto by mohlo díky zvýšené dynamice toku řeky a doplnění dalšího kyslíku **maximálně možně pootevřeným prostředním**, případné dusící se ryby v nadjezí vysvobozujícím **segmentem bulharského jezu** do vody odtékající na Břeclav i při poklesu kyslíku pod velmi hraniční 4 mg/l pod VD NM, nastupující kritický stav odvrátit, úhynu ryb řece pod VD NM zabránit (pokus ukáže, osvětlí)

- po odstavení MVE NM **nebude odtok** z VD NM na rozdíl od bulharského jezu **realizován pouze jedním, sedimenty, sinice i další možné, min. menší ryby**

silně sajícím otevřeným segmentem (při kontraproduktivním, PM oblíbeným "nadlepšováním" odtoku s o to větším), **ale rovnoměrně všemi třemi segmenty po 3 - 4 m³/segment**, podobně jako v letech 2023 a 2024. **Celkový maximální odtok z VD NM udržovat mezi 9 -12 m³**. Během pokusu **nepoužívat** rozdíly mezi odtokem přes MVE a segmenty zkreslující **tzv. obtokovou spáru** uvnitř MVE NM (s možností ověření). Pozn. - segmenty vodu pouští z cca 6 metrové hloubky, kdy dosedací hrana segmentů je podle PM prezentovaných údajů cca 0,5 m ode dna nádrže. Aktuální, od loňského úhynu nové tvrzení PM, že se tímto způsobem ničí těsnění segmentů VD NM (do úhynu v červnu 2025 toto netvrdili) zcela odporuje praktickým zkušenostem s takovým způsobem manipulace z období let 2018 – 2024. Tomuto odpovídá i prohlášení jejich zaměstnance, vedoucího útvaru vodohospodářského dispečinku PM, který na od roku 2023 probíhajících JM Kraj – Lukáš Dubec schůzkách opakovaně uvedl, že průtok okolo 3 – 4 m³/s je pro předpokládanou životnost těsnění segmentů nezbytný, snesitelný, akceptovatelný. V uplynulých letech býval odtok z VDNM často i nižší, zejména při kombinaci odtoku MVE NM/segmenty (na základě vlastního rozhodnutí PM), k poškození těsnění přesto nedošlo

- **délka experimentu bude minimálně 24 hodin**, aby se mohl po prvotním ustálení jeho efekt projevit i dále po toku, před Jamborovým prahem u Podivína, v Břeclavi, Nejdku, v zámeckém parku v Lednici nad Maurskou vodárnou, ideálně až do změny v přehradě u segmentů přítomných/nepřítomných (nafoukaných/nenafoukaných) sinic, podle toho jaký stav bude před začátkem pokusu

- před začátkem pokusu s běžící MVE NM (uzavřenými segmenty), tak i po odstavení obou uvedených MVE **průběžně měřit průhlednost vody jak v přehradě, tak na několika místech v řece pod VD NM** (pod MVE NM, u mostu pod COOPem v Bulharech, v Bulhary nadjezí, podjezí, dále po toku na Břeclav, souběžně i na Zámecké Dyji) s ohledem na počátek pokusu, resp. denní/noční dobu vždy s ohledem na aktuální počasí resp. možné při pokusu nežádoucí environmentální vlivy. V případě intenziv, srážek - výtoků z dešťových kanalizací, příp. odlehčovacích "epizod" čistíren odpadních vod (ČOV), popřípadě neplánovaných výtoků ze závlahových kanálů v povodí Dyje pod VD NM během pokusu bude nezbytné pokus prodloužit, v případě větších komplikací o to více, případně opakovat

- cca od přelomu května a června (před pokusem) **provádět pravidelné proplachy nánosů – sedimentů před segmenty VD NM i bulharského nadjezí, alespoň 1 x týdně**, tyto pečlivě zaznamenávat do provozních deníků vodních děl a zasílat o tom zprávy členům dosavadní pracovní skupiny vedené PM

Sepsal Lubomír Řehák, hospodář MRS PS Lednice